



**STRATEGIA**

**AKTYWIZMU**

**AMNESTY**

**INTERNATIONAL**

**POLSKA**

**2021-2023**



# SPIS TREŚCI:

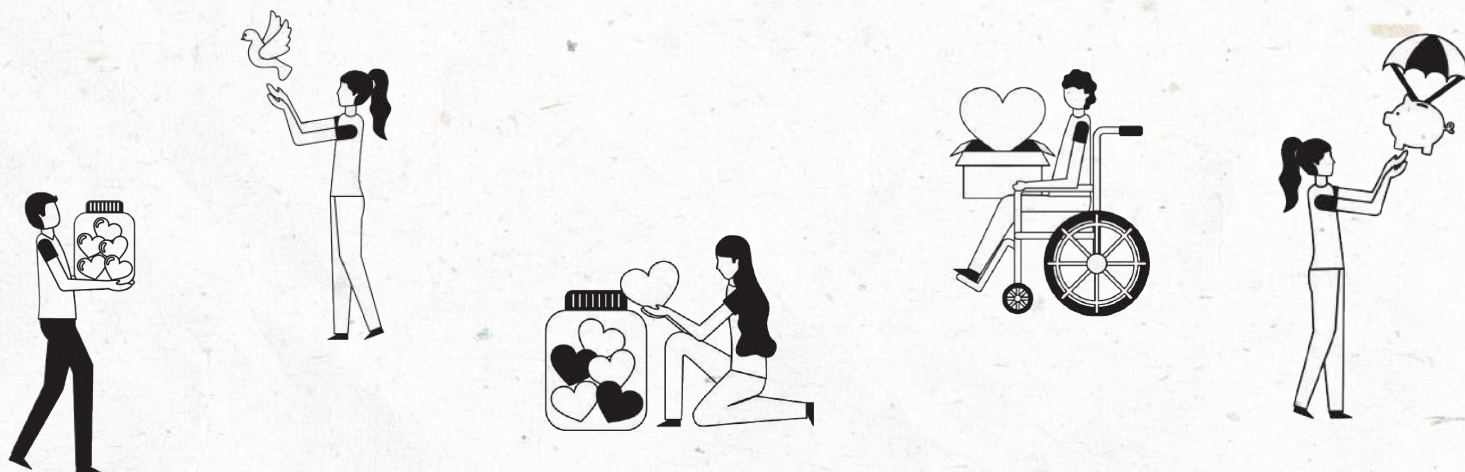
WSTĘP .....	3
WIZJA AKTYWIZMU .....	4
PODSTAWOWE DEFINICJE .....	5
TEORIA ZMIANY .....	7
RÓŻNICE MIĘDZY MOBILIZOWANIEM A ORGANIZOWANIEM .....	8
GRUPY LOKALNE I ZESPOŁY TEMATYCZNE .....	10
SZKOLNE GRUPY PRAW CZŁOWIEKA .....	12
WEBAKTYWIZM .....	14





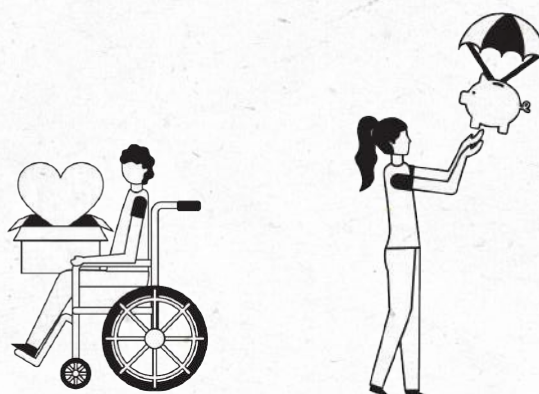
# WSTĘP:

**Aktywizm od zawsze stanowił rdzeń naszej działalności.** Peter Benenson, brytyjski prawnik i założyciel naszego ruchu, apelujący o międzynarodową amnestię więźniów w latach 60., był pierwszym aktywistą Amnesty International. Wszystkie nasze sukcesy: **zniesienie kary śmierci** w większości państw świata, przyjęcie przez ONZ w 1984 roku **Konwencji o zakazie stosowania tortur** czy setki **uwolnionych obrońców i obrończyni** praw człowieka nie wydarzyłyby się, gdyby nie aktywizm. Dziś, 60 lat od powstania ruchu i po 30 latach działalności Amnesty International w Polsce, aktywizm na rzecz praw człowieka wciąż jest potrzebny. Nowe wyzwania w zmieniającej się szybko rzeczywistości wymagają **systemowego podejścia do wspierania osób zaangażowanych w aktywizm** przy użyciu wszelkich dostępnych technologii oraz rozwijania nowych sposobów na poszerzanie grona aktywnych osób tworzących nasz ruch. W tym dokumencie prezentujemy nasz pomysł na aktywizm w Amnesty na najbliższe lata, który wynika z celów wytyczonych w Strategii krajowej Stowarzyszenia na lata 2021-2023.



# WIZJA AKTYWIZMU:

OSOBY ZAANGAŻOWANE W AKTYWIZM AMNESTY INTERNATIONAL TWORZĄ **RÓŻNORODNY I ROZPOZNAWALNY** RUCH, W RAMACH KTÓREGO, WE WSPÓŁPRACY Z INNYMI GRUPAMI I ORGANIZACJAMI, PODEJMUJĄ **SKUTECZNE I WIDOCZNE** DZIAŁANIA PROWADZĄCE DO ZMIAN W OBSZARZE PRZESTRZEGANIA PRAW CZŁOWIEKA W SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ, W KRAJU I NA ŚWIECIE.



## NASZE PLANY:

- Rozwój struktur aktywistycznych (Grupy Lokalne, Szkolne Grupy Praw Człowieka, Zespoły tematyczne), rozwój kompetencji, skuteczne działania, większy wpływ na sytuację praw człowieka, zwiększanie zaangażowania
- Rozwój webaktywizmu, tworzenie przestrzeni dla dyskursu prawoczułowieczego w Internecie, angażowanie nowych osób do walki o prawa człowieka





# PODSTAWOWE DEFINICJE:

**Akcja** – każde zorganizowane działanie podejmowane na rzecz praw człowieka, niezależnie od jego rozmiaru – zarówno online, jak i offline.

**Aktywizm** – różnorodne działania podejmowane indywidualnie lub zbiorowo mające na celu wprowadzenie określonej zmiany przybliżającej do świata, w którym prawa człowieka każdej osoby są szanowane i chronione. Aktywizm w Amnesty International wyraża się poprzez globalne, krajowe i regionalne kampanie, projekty tematyczne, podejmowanie działań na rzecz osób indywidualnych, reagowanie na kryzysy oraz edukację o prawach człowieka.

**Osoba aktywistyczna** – osoba podejmująca działania na rzecz praw człowieka indywidualnie lub w Grupie Lokalnej, Zespole tematycznym, Szkolnej Grupie Praw Człowieka lub innej strukturze Amnesty International. Działania te obejmują m.in. udział w kampaniach Amnesty, webaktywizm, prowadzenie edukacji praw człowieka czy mobilizowanie osób do podpisywania petycji.

**Grupa Lokalna (GL)** – trenowa jednostka organizacyjna, składająca się z minimum trzech osób podzielających wartości Amnesty International i działających wolontaryjnie na rzecz promocji praw człowieka i ich respektowania. Grupa działa w społeczności lokalnej poprzez organizację akcji (happeningów, manifestacji, protestów) oraz wydarzeń (edukacyjnych, kulturalnych), w oparciu o Regulamin Grup Lokalnych przyjęty przez Zarząd Stowarzyszenia.

**Mobilizacja** – maksymalizowanie poparcia dla prowadzonych przez Amnesty International kampanii, poprzez dążenie do podjęcia działań przez jak największą liczbę osób. Mobilizacja może być prowadzona online lub offline i może obejmować różne taktyki i formy. Ma na celu pozyskanie jak największej liczby osób wspierających działania organizacji, a następnie ich zatrzymanie w organizacji na jak najdłuższy czas i stałe pogłębianie ich zaangażowania.



Zdjęcie: Romy Arroyo Fernandez/NurPhoto



Zdjęcie: Valentina Daneken





# PODSTAWOWE DEFINICJE:

**Osoba wspierająca** – osoba, która w ciągu ostatnich 12 miesięcy podjęła działanie na rzecz praw człowieka oraz wyraziła zgodę na udostępnianie organizacji min. jednego kanału kontaktowego.

**Szkolna Grupa Praw Człowieka (SGPC)** – zorganizowana grupa uczniów i uczennic, działająca pod opieką nauczyciela\_ki, zmotywowana, aby zmienić środowisko szkolne i społeczność lokalną w oparciu o wartości praw człowieka. Wolność, równość, niedyskryminacja, sprawiedliwość, solidarność oraz wspólne działanie na rzecz poszanowania praw człowieka wszystkich ludzi to zasady, którymi kieruje się Grupa. Dzięki swojemu działaniu Grupa uwrażliwia uczniów i uczennice oraz nauczycieli i nauczycielki na problemy nietolerancji i agresji w szkole oraz pokazuje aktywne metody przeciwdziałania tym zjawiskom.

**Webaktywizm** – forma aktywizmu polegająca na wykorzystywaniu narzędzi internetowych oraz mediów społecznościowych do działania na rzecz praw człowieka. Poprzez wykorzystanie mediów społecznościowych, komunikatorów, witryn, adresów e-mail, podcastów, petycji online itd., prowadzi do zwiększania świadomości społecznej, wzrostu zaangażowania u odbiorców, organizacji wydarzeń oraz wprowadzania zmian społecznych poprzez lobbying i kampanie cyfrowe.

**Zespół tematyczny** – zrzeszenie osób aktywistycznych posiadających ekspertyzę i realizujących działania edukacyjne, aktywistyczne i rzecznicze w obszarze konkretnej kampanii, bądź tematu podejmowanego przez Stowarzyszenie Amnesty International w ramach realizacji celów strategicznych ruchu.



Zdjęcie: Amnesty International Ukraine



Zdjęcie: Grzegorz Żukowski





# TEORIA ZMIANY:

**Skuteczny aktywizm to dla nas mobilizowanie i organizowanie.**

Aby wydarzyła się zmiana, potrzeba zarówno masowej mobilizacji, jak i dobrze zorganizowanych osób liderujących, gotowych wziąć odpowiedzialność za proces, wyznaczanie celów i przeprowadzanie tej zmiany.

**Mobilizowanie** to dążenie do publicznego zaangażowania jak największej liczby osób, które są gotowe wspierać kampanię i mają niezbędne środki do działania. Mobilizowanie to zatem liczebne rozbudowywanie grupy ludzi chcących i mogących działać.

Natomiast **organizowanie** to pogłębianie aktywizmu – rozwijanie kompetencji liderek obywateli i obywaterek i angażowanie ludzi w zbiorowe działania. Osoby organizujące aktywizm identyfikują i rozwijają przywództwo innych osób, tworzą społeczność wokół tego przywództwa i budują siłę z zasobów tej społeczności.

**SKUTECZNY AKTYWIZM = MOBILIZOWANIE + ORGANIZOWANIE**



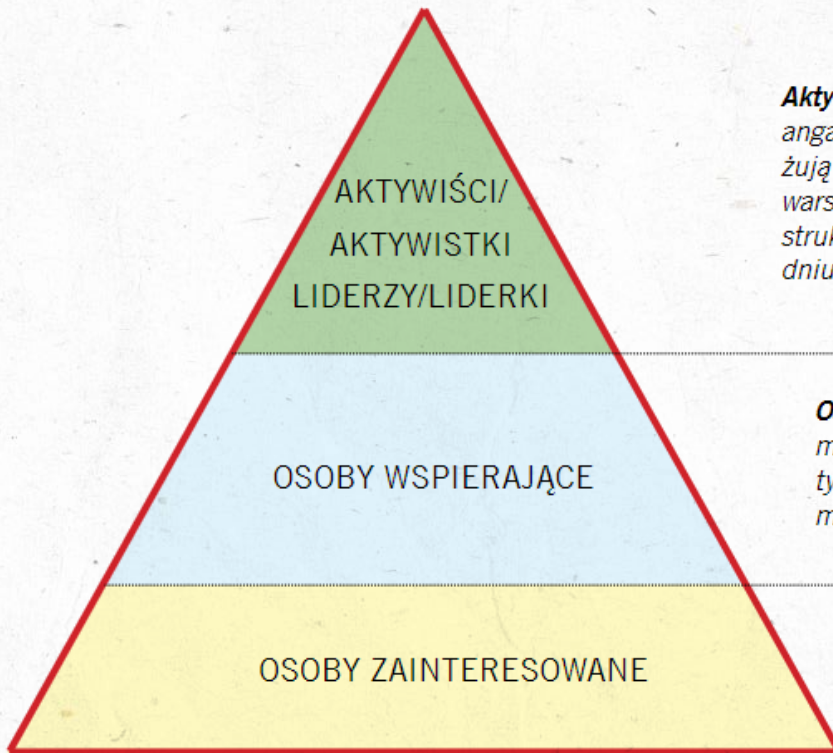
# RÓŻNICE MIĘDZY MOBILIZOWANIEM A ORGANIZOWANIEM:

	<b>MOBILIZOWANIE</b>	<b>ORGANIZOWANIE</b>
<b>Podstawowa zasada</b>	Maksymalizacja liczby akcji.	Maksymalizacja zdolności ludzi do działania.
<b>Strategia budowania siły</b>	Budowanie liczebnej bazy Członkowskiej – docieranie do ludzi tam, gdzie są.	Wspieranie rozwoju liderów i liderów – rozwijanie motywacji i kompetencji osób zaangażowanych w aktywizm do podejmowania zadań aktywistycznych i przywódczych.
<b>Podejście do rekrutacji</b>	Pierwsze działanie możliwie najprostsze i wymagające minimalnego zaangażowania.	Tworzenie możliwości udziału w takiego rodzaju działaniach, które będą wnoszące i rozwijające dla przyszłego aktywizmu.
<b>Zapewnione wsparcie</b>	Wsparcie techniczne i logistyczne.	Szkolenia, coaching, mentoring, autorefleksja i ewaluacja.
<b>Poziom decyzyjności</b>	Działaniami aktywistów i aktywistek kieruje Biuro.	Osoby zaangażowane w aktywizm są wprowadzone w kontekst działań i strategię, w ramach której mają autonomię działania.
<b>Kryterium sukcesu</b>	Liczba przeprowadzonych akcji.	Rozwój zdolności i motywacji osób.
<b>Rezultat</b>	Poszerzanie wsparcia dla organizacji.	Pogłębianie wsparcia dla organizacji.





**Skutecznie działające organizacje to takie, które potrafią mobilizować i organizować, dbając zarówno o liczbę osób w ruchu, jak i o to, aby były one coraz bardziej zaangażowane. Dobrze pokazuje to poniższa piramida:**



***Aktywiści, aktywistki, liderzy, liderki** – osoby bardzo zaangażowane. W swoich społecznościach lokalnych angażują innych ludzi do przeprowadzenia akcji, prowadzą warsztaty, są członkami i członkiniami Zarządu i innych struktur Amnesty International itp. Wiele godzin w tygodniu poświęcają na aktywistyczną pracę.*

***Osoby wspierające** – takie, które wykonały przynajmniej jedną akcję w ciągu roku, np. podpisały petycję, wzięły udział w warsztacie; osoby, z którymi mamy kontakt i możemy je bardziej angażować.*

***Osoby zainteresowane** – takie, które śledzą nasze akcje, obserwują nasze portale społecznościowe, stronę internetową, są zainteresowane prawami człowieka.*

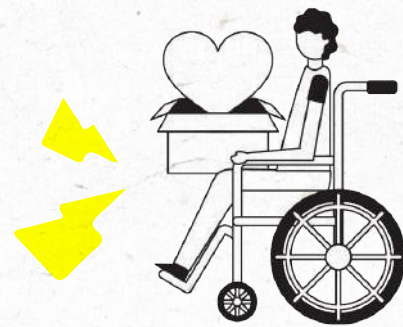
## **GRUPY LOKALNE, ZESPOŁY TEMATYCZNE, SZKOLNE GRUPY PRAW CZŁOWIEKA**

### **CEL STRATEGICZNY:**

Stowarzyszenie Amnesty International rozwija **struktury aktywistyczne** (Grupy Lokalne i Szkolne Grupy Praw Człowieka), zwiększając możliwości ich działania oraz wpływ na sytuację praw człowieka, rozwijając kompetencje osób zaangażowanych w aktywizm, pogłębiając ich zaangażowanie.



# GRUPY LOKALNE I ZESPOŁY TEMATYCZNE



## KONTEKST:

Działalność aktywistyczna – zarówno w Polsce, jak i na świecie – wiąże się z coraz liczniejszymi wyzwaniami. **Ideologizacja praw człowieka, ograniczanie prawa do protestu** oraz **masowa inwigilacja** powodują kurczenie się przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego. Osoby działające aktywistycznie na rzecz innych są szczególnie narażone na wypalenie i wymagają ochrony.

Mimo tych problemów aktywizm wciąż pozostaje najbardziej skutecznym narzędziem wywołania zmiany w obszarze praw człowieka, o czym świadczą liczne sukcesy – nasze oraz innych organizacji i ruchów społecznych. Pandemia i postępująca digitalizacja społeczeństwa tworzą też nowe możliwości do działania aktywistycznego.

Dlatego w nadchodzących latach konieczne jest zapewnienie osobom działającym w aktywizmie odpowiedniego **wsparcia instytucjonalnego, rozwoju kompetencji i narzędzi umożliwiających skuteczne działania i zapobieganie wypaleniu**. Będziemy skupiać się na wzmacnianiu wszystkich osób zaangażowanych w działania na rzecz praw człowieka, tak aby tworzyć przestrzeń do rozwoju osobistego i aktywistycznego, w efekcie tworząc silną i liczną bazę obrońców i obrończyni praw człowieka.

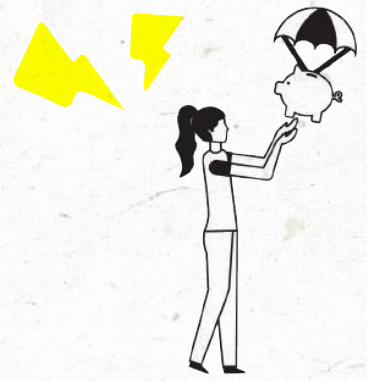
## CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Zwiększenie liczby Grup Lokalnych oraz osób działających aktywistycznie.
- Rozwój kompetencji aktywistów\_ek w zakresie wiedzy merytorycznej, umiejętności aktywistycznych i kierowania zespołem.
- Pogłębienie integracji i synergii działań między istniejącymi strukturami aktywistycznymi (Grupy Lokalne, Szkolne Grupy Praw Człowieka, Zespoły Tematyczne, Webaktywizm).





# GRUPY LOKALNE I ZESPOŁY TEMATYCZNE



## DZIAŁANIA:

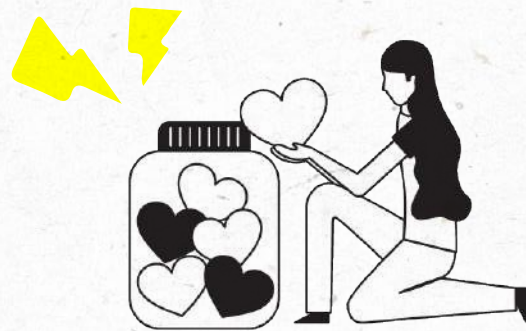
- Stowarzyszenie Amnesty International rozwija aktywizm praw człowieka w oparciu o model Grup Lokalnych, w ramach którego osoby zdobywają i pogłębiają kompetencje realizacji kampanii i innych działań w obronie praw człowieka.
- Stowarzyszenie włącza osoby zaangażowane w aktywizm w istotne procesy decyzyjne i buduje wśród nich poczucie wspólnoty.
- Stowarzyszenie podejmuje proaktywne działania na rzecz zwiększenia liczby Grup Lokalnych w dużych miastach.
- Stowarzyszenie Amnesty International podejmuje proaktywne działania na rzecz zwiększenia liczby osób w grupach lokalnych.
- Stowarzyszenie Amnesty International podejmuje działania na rzecz integracji i synergii między aktywizmem Szkolnych Grup Praw Człowieka i Grup Lokalnych, Grupy te działają razem i wspólnie organizują akcje.
- Stowarzyszenie Amnesty International opracowuje wewnętrzne kursy rozwijające wiedzę i umiejętności osób tworzących nasz ruch w obszarze praw człowieka i działalności Amnesty International.

## WSKAŹNIKI SUKCESU:

- W całej Polsce aktywnie działa **18 Grup Lokalnych** zrzeszających **180 aktywistów, aktywistek i osób działających aktywistycznie.**
- Co roku organizowane są **jedno spotkanie aktywistyczne** oraz **dwa zjazdy koordynacyjne**, podczas których odbywają się warsztaty i szkolenia.
- W ciągu roku Grupy Lokalne i Szkolne Grupy Praw Człowieka organizują **dwie akcje** promujące prawa człowieka i pięć wspólnych warsztatów.
- Co roku Stowarzyszenie publikuje **dwa kursy online** dla osób zaangażowanych w aktywizm i edukację praw człowieka.



# SZKOLNE GRUPY PRAW CZŁOWIEKA



## KONTEKST:

Od kilku lat obserwujemy **ograniczenie przestrzeni dla edukacji praw człowieka w polskich szkołach** zachodzące w wyniku zmian w prawie oświatowym, działalności organizacji prowadzących kampanie dezinformacji i szkalowania organizacji zajmujących się prawami człowieka oraz zapowiedzi wprowadzenia bardziej złożonej procedury weryfikacji organizacji działających w szkole. Prowadzi to do utrudnionej współpracy organizacji społecznych ze szkołami, co dotyczy także Stowarzyszenia Amnesty International, i utrudnionej możliwości realizacji rzetelnej edukacji praw człowieka w polskich szkołach.

**Niesprzyjający klimat polityczny dla edukacji praw człowieka** prowadzi do efektu mrożącego – część nauczycielek i nauczycieli rezygnuje z podejmowania tematyki praw człowieka w obawie przed konsekwencjami ze strony dyrekcji, reakcją rodziców czy utratą pracy. Coraz częściej zdarzają się również przypadki, gdy dyrekcja nie zgadza się na założenie Szkolnej Grupy Praw Człowieka bądź prowadzenie warsztatów w tej tematyce z obawy przed konsekwencjami ze strony Ministerstwa Edukacji. W tak niesprzyjającej atmosferze należy wzmocnić zarówno nauczycieli i nauczycielki w ich działaniach, jak i podkreślać podmiotowość i prawa samej młodzieży.

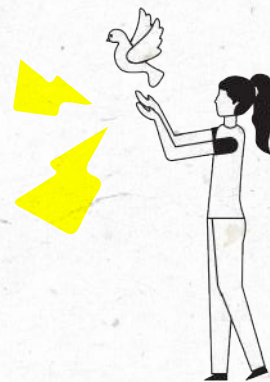
## CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Wyposażenie SGPC oraz innych placówek zaangażowanych w aktywizm praw człowieka w wiedzę i narzędzia umożliwiające podejmowanie działań aktywistycznych i edukacyjnych na terenie szkoły, społeczności lokalnej lub online.
- Rozwój i wsparcie współpracy pomiędzy Grupami Lokalnymi a szkołami.
- Rozwijanie poczucia tożsamości i identyfikacji osób zrzeszonych w SGPC z ruchem Amnesty International.
- Budowanie rozpoznawalności Szkolnych Grup Praw Człowieka i zwiększanie ich liczby, jako przestrzeni na działania w obszarze praw człowieka w społeczności szkolnej.





# SZKOLNE GRUPY PRAW CZŁOWIEKA



## DZIAŁANIA:

- Stowarzyszenie Amnesty International dostarcza wiedzy, narzędzi i inspiracji do podejmowania działań aktywistycznych przez SGPC i pozostałe placówki współpracujące ze Stowarzyszeniem.
- Stowarzyszenie Amnesty International podejmuje działania na rzecz sieciowania osób zaangażowanych w działania Szkolnych Grup Praw człowieka oraz innych placówek zaangażowanych w aktywizm poprzez spotkania online i offline.
- Stowarzyszenie Amnesty International tworzy przestrzeń do integracji i współdziałania Szkolnych Grup Praw Człowieka oraz Grup Lokalnych.
- Amnesty International regularnie promuje wartości aktywizmu i edukacji praw człowieka, komunikuje działania edukacyjne i aktywistyczne Szkolnych Grup Praw Człowieka oraz innych placówek, z którymi współpracuje.

## WSKAŹNIKI SUKCESU:

- Stowarzyszenie organizuje **szkolenia** i publikuje **materiały edukacyjne** wyposażające nauczycieli i nauczycielki w kompetencje umożliwiające pracę z młodzieżą w obszarze praw człowieka (minimum jedno szkolenie i dwa materiały edukacyjne rocznie).
- Każdego roku organizowane są **dwa spotkania sieciujące online** dla młodzieży i nauczycieli\_ek zrzeszonych w Szkolnych Grupach, których celem jest integracja i wymiana doświadczeń, a także rozwijanie identyfikacji młodzieży i nauczycieli\_ek z ruchem Amnesty International.
- Każdego roku przynajmniej **jedna Grupa Lokalna** i **jedna SGPC** współpracują ze sobą przy realizacji wspólnej akcji/kampanii na rzecz praw człowieka.
- Na początku każdego roku szkolnego w mediach społecznościowych Stowarzyszenia odbywa się **kampania promująca SGPC** i zachęcająca do ich zakładania.



# WEBAKTYWIZM

## CEL STRATEGICZNY:

Stowarzyszenie Amnesty International rozwija **cyfrowy aktywizm** jako skuteczne narzędzie tworzące przestrzeń dla dyskursu prawocłowieczego w sieci i angażowania nowych osób do walki o prawa człowieka.

## KONTEKST:

Obecność prawocłowieczego dyskursu jest ograniczona do tzw. „baniek informacyjnych”, a przekazy Amnesty International dotyczące obrony praw i wolności docierają jedynie do ograniczonej liczby osób. Brak jednolitej oferty zaangażowania dla osób, które nie mają możliwości organizowania akcji w istniejących strukturach aktywistycznych.

**Szybki rozwój nowych mediów** oraz **wzrost liczby narzędzi cyfrowych** (aplikacji) stworzył okazję do skuteczniejszego oraz bardziej innowacyjnego działania w przestrzeni online na rzecz praw człowieka. Pandemia Covid-19 w 2020 roku pokazała, że aktywizm cyfrowy potrafi być efektywną formą angażowania ludzi oraz promocji podejmowanych działań. Jednocześnie pozwoliła dostrzec, że Stowarzyszenie nie wykorzystuje w pełni potencjału nowych technologii. Istnieje potrzeba rozwoju wyspecjalizowanych struktur, które mogą znacząco przyczynić się do wzrostu liczby odbiorców działań podejmowanych przez Amnesty International (poprzez kampanie, działania Grup Lokalnych i Zespołów oraz Szkolnych Grup Praw Człowieka), osób wspierających oraz kreowania innowacyjnych rozwiązań w obszarze działań aktywistycznych.

**Webaktywizm** powinien być rozumiany w tym kontekście jako działanie wymagające zaangażowania i wspólnoty celów, wartości i metod, które podzielać będą osoby w niego zaangażowane. Tym samym trzeba odróżnić tzw. slaktywizm (prosty i łatwy aktywizm cyfrowy), czyli udostępnianie treści gotowych oraz podpisywanie petycji, dający jedynie złudne poczucie wpływu, od prawdziwie zaangażowanego działania, polegającego na tworzeniu treści, wzajemnej inspiracji i gotowości do podejmowania bardziej złożonych działań.





# WEBAKTYWIZM

## CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Włączenie osób działających aktywistycznie w przestrzeni online na rzecz promocji i obrony praw człowieka w struktury Amnesty International;
- Tworzenie alternatywnych narracji i promocja idei prawocłowieczych w przestrzeni online;
- Wykorzystanie nowych mediów i innowacyjnych taktyk, w celu dotarcia do większej liczby osób z przekazem prawocłowieczym;
- Wyposażenie osób już działających w analogowych strukturach Amnesty International w nowe kompetencje (wiedzę i umiejętności), umożliwiające skuteczne działanie aktywistyczne w Internecie.

## DZIAŁANIA:

- **PILOTAŻ** – Powołanie zespołu webaktywistycznego w celu wypracowania spójnego i innowacyjnego modelu webaktywizmu w Amnesty International;
- **ZAANGAŻOWANIE** – Stworzenie oferty działań webaktywistycznych dla nowych osób w ruchu;
- **ROZWÓJ** – Cykliczne szkolenia z wykorzystywania nowych narzędzi cyfrowych i odmiennych metodologii, zarówno przez Biuro Stowarzyszenia jak i osób działających aktywistycznie, na zasadzie peer learning.
- **POGŁĘBIANIE** – Tworzenie kampanii cyfrowych, będących okazją do wyężonego działania w przestrzeni online i angażujących nowe grupy odbiorców.
- **NARRACJA** – promocja idei praw człowieka poprzez komentowanie treści, udostępnianie stanowisk Amnesty International, tworzenie różnorodnego typu contentu internetowego przez osoby działające webaktywistycznie.
- **SYNERGIA** – włączanie działań webaktywistycznych w taktyki Grup Lokalnych, Zespołów tematycznych i Szkolnych Grup Praw Człowieka w celu zwiększenia ich zasięgu oraz skuteczności.

## WSKAŹNIKI:

- Zostaje powołany **zespół projektowy**, którego zadaniem jest opracowanie modelu webaktywizmu oraz jego pilotaż.
- Każdego roku organizowane są **dwa szkolenia** rozwijające kompetencje, które umożliwią osobom zaangażowanym w webaktywizm prowadzenie skutecznych działań na rzecz praw człowieka w sieci.
- **100 osób** podejmuje działania webaktywistyczne w strukturach Amnesty.

